

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

78. ÅRGANG

8. OKTOBER 1966

A V I N N H O L D E T :

- ER «ABSURD» LITTERATUR
«OPPBYGGELIG»?

NR
19

NESTE NUMMER UTKOMMER 22. OKTOBER 1966

AV KIRKENS LIV

Uken 9.—15. okt.

19. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Ef. 4, 23—28.

Evangelium: Matt. 22, 1—14.

Dagens evangelium er lignelsen om kongen som ba til bryllups for sin sønn, og invitasjonen er av stadig aktualitet. Og like aktuelle er våre tusen unnskyldninger, alle våre «om og men» og ikke minst: «jeg har ikke tid!» Invitasjonen legges til side blant ubesvart post. Eller vi tar den imot, men uten å være forberedt — vi kommer til festen uten bryllupskledning, i «daglig antrekk». Istedenfor, som epistelen maner oss, «å være ikledt det nye menneske som er skapt etter Gud i sannhetens rettferdighet og hellighet». Det gjelder ikke alene å ta imot troen, men å ta konsekvensene av den. Det vil si at en daglig konversjon er nødvendig — «Avlegg løgnen og tal sannhet, fortsetter Paulus, — den som stjal, stjele ikke lenger!» Og han kommer med en velsignet leveregel: «Om dere vredes, da synd ikke — la ikke solen gå ned over deres vrede.» Gjør opp, be om forlatelse — med Gud og vår neste. Jesus sier: «Gå først bort og forlik deg med din bror, kom så og bær ditt offer frem.»

MANDAG: *Den hl. Frans Borgia*, bekjenner. Jesuittenes 3. ordensgeneral (†1572).

TIRSDAG *Marias morsverdighet*. Maria som Guds mor ble dogmatisk fastslått under Efesus-konsilet i år 431. 1500 år senere innstiftet Pius XI festen vi feirer i dag.

ONSDAG: *Ferialdag*.

TORS DAG: *Den hl. Edvard*, den siste angelsaksiske konge († 1066).

FREDAG: *Den hl. Kallist I*, pave og martyr under keiser Aleksander Severus († 222).

LØRDAG: *Den hl. Teresa av Avila*, jomfru. Reformerte Karmelittordenen († 1582).

Uken 16.—22. okt.

20. SØNDAG EFTER PINSE

Epistel: Ef. 5, 15—21.

Evangelium: Joh. 4, 46—53.

Atter en gang råder Paulus oss innstendig til å la oss veilede av Den Hellige Ånd — til å «vandre varlig». Fristeren er alltid der for å lede oss på villspor, det gjelder å være på vakt, være tro mot Herrens vilje, og vandre som lysets barn. Det vil si å leve i fredsomlighet med hverandre, å stå til tjeneste for vår neste etter Kristi eksempel og kjærlighet. «Og alltid si Gud og Faderen takk for alle ting i vår Herre Jesu Kristi navn». For likesom i dagens evangelium Kristus gjør den døende frisk, er han kommet til verden for å frelse oss fra syndens død, slik at vi ved troen på ham kan gjenoppstå til det evige liv. Som vi hørte forrige søndag gjelder det å svare på innbydelsen — «å kjøpe den beleilige tid» sier epistelen i dag. «Grip troens skjold, hvormed dere skal kunne slukke alle den ondes brennende piler.» Som kongens mann i evangeliet: han trodde det ord Jesus sa til ham, og gikk...

MANDAG: *Den hl. Margrethe Marie Alacoque*, jomfru. Utbredte andakten til Jesu hellige hjerte († 1690).

TIRSDAG: *Den hl. Lukas*, evangelist. Barmhjertighetens talsmann og sosiologen blant evangelistene. Paulus' følgesvenn på flere av hans misjonsreiser, og forfatter av det 3. evangelium samt Apostlenes gjerninger.

ONSDAG: *Den hl. Peter av Alcantara*, bekjenner. Tilhørte fransiskanerordenen og var sjelesørger for den hl. Teresa av Avila († 1562).

TORS DAG: *Den hl. Johannes av Kenty*, polsk prest og de fattiges hjelper. († 1473).

FREDAG: *Ferialdag*.

LØRDAG: *Jomfru Marias lørdagsmesse*.

Biskop Rùth har skilt ut den nordlige del av St. Olav menighet i Trondheim som selvstendig menighet. Til den nye St. Torfinn menighet, Levanger sogner alle katolikkene i Nord-Trøndelag. Sogneprest er pater Kulbach, SSCC.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stillemesse	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00 —
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 68 08 68	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	9.00	10.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 21 25 87	9.00	—
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christies gt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 56 245	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssongt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK, <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21607	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 2779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 7558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94. Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eystein kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 1447 (1. VII—31.VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

I redaksjonen:

Lars Roar Langslet, Gunnar Magnus, Albert J. Raulin O.P.,
Helge Erik Solberg og Nils Heyerdahl.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 42 37 43.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 42 31 70.

Abonnement (direkte ell. gjennom
postkontorene). Kr. 20 pr. år,
kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 153 21.

SOVER KIRKEN?

Denne ungdommen... Eldre lar seg — til de unges tilfredshet — sjokkere og irritere over langt hår, merkelige klær, popmusikk og støyende horder. Alt sammen nokså uskyldige fenomener.

Og allikevel: Hos mange av disse unge finner vi åpenbare tegn på moralsk og sosial utglidning og en adferd som vidner om rotløse, konfliktfulle og ulykkelige sinn. Ungdomskriminalitet er ett alvorlig tegn. Økende frekvens av kjønns sykdommer blant tenåringer viser den utbredte promiskuitet. Og så, som siste tilskudd til repertoaret, *narkotikaproblemet*.

Disse fenomener er i seg selv alvorlige nok. Men allikevel er de bare symptomer; de er tegn som må tydes.

Alt tyder på at problemene vokser raskt. En prosess synes å være i gang, og den river stadig flere med seg. For få år siden var narkomani noe som fortrinnsvis fantes hos voksne og i form av klassisk morfinisme eller misbruk av sovemidler og beroligende medikamenter. Nu er marihuana, og tildels også LSD, lansert i Norge. Utenlandske narkotikabander kjemper om det nordiske marked for å tjene penger på å lede folk inn i vanviddet ad kjemisk vei.

Vår nøkternt vurderende helsedirektør opplyser at misbruket av marihuana griper om seg med epidemisk fart blant ungdom og blant visse akademikere og «kunstnere». Da har vi noe vanskelig for å forstå påstanden i Stortinget og TV om at vi ikke har noe stort narkotikaproblem. Når narkomani er alvorlig for den enkelte misbruker og epidemien vokser, har ikke rettsvesen og politi lov til å sitte med skylapper for øynene. Epidemier begrenses lettest i begynnelsen.

Det er videre hevdet at det ikke nytter å heve straffetutmålingen i narkotikasaker. Det er både riktig og galt, for i motsetning til misbrukeren, lar narkotikaselgerne seg skremme av strenge lovsanksjoner. De sitter gjerne et par måneder i fengsel etter å ha solgt for titusener av kroner i marihuana, men neppe så villig i flere år.

Presse, TV og radio er viktige faktorer, på godt og ondt. Vi trenger og ønsker nøkternt informasjon om rusgiftmis-

Hva mener POLITIET? ER NARKOTIKA IKKE

LSD-bruk Urovekkende narkotikabruk

Evang: Minner om epidemisk utbredelse

En film som vil åpne folks
øyne for narkotikaproblemet

Et stort uttatte kriterier. Mens man i begynnelsen
sulle adskillige forhåpninger til
LSD, har de fleste norske psykiatere

Sier gen.sek. Guldvik om FN-produksjonen «Djeroll»

Norden frisione for narkotika-smuglerne

bruket, både nyhetsstoff og alle former for god opplysning. Samtidig er vi nødt til å rope et «Nei!» til all sensasjonspreget reportasje. Disse reiseskildringer inn i det sjelelige ukjente er godt stoff, men farlig. Aldous Huxley og alle hans kollegaer har fristet mange til skjebnesvanger eksperimentering. Nysgjerrighet er ofte drivkraften bak det første forsøk. Det blir bare så sjelden det siste, og ofte blir det innfallsporten til enda farligere former for misbruk.

Sover kirken? — eller observerer den våkent disse tegn i tiden? Inners kristne at de «umulige unge» representerer et akutt *pastoralt problem*? Sosialarbeidere og rettsvesen kan ikke løse disse vanskeligheter alene fordi det dreier seg om personer som mangler fundament.

Et pastoralt problem, ja. Men hvordan løse det? Her nytter det lite med tradisjonell forkynnelse og formaning. I dette barske miljø møter en prest i gunstigste fall den kolde skulder. Det eneste som har noen sjanse er fantasi og personlig møte i et eksistensielt fellesskap med de unge. Kirken har noe å lære av hvordan arbeiderprestene og abbé Pierre løser sine oppgaver. Kanskje er det et apostolat for legfolk?

Men nytter det? Hvor mange kan kirken hjelpe? Alle resultater er av verdi, selvsagt. Vi må ikke glemme at sjeler ikke telles, — de veies.

HES.

I dette nummer av «St. Olav»
bringer vi bl. a. en reportasje fra et besøk «i den lokale kirke»: denne gang Hamar.

Se s. 297.

I NOTIS-BOKEN

Fredag 7. oktober: Den nye foredragsserien «i Konsilets kjølvann» innledes. Aftenmesse i Domkirken kl. 19.00, umiddelbart etterpå, dvs. ca. 19.50 foredrag i foreningslokalet i Akersveien 5. Kveldens program er dette 1) Orientering av biskopen, 2) LITURGIEN OG DET NORSKE SPROG ved Sprogkomisjonens formann, magister Lars Roar Langslet.

Tirsdag 11. oktober: Foredragsaften i Katolsk Forum. Professor Hans Aaraas om PRESTEN OG FORFATTEREN, EN GRUNNLEGGENDE KONFLIKT I BERNANOS FORFATTERSKAP. Klokken 20 i Neuberggt. 15.

Tirsdag 18. oktober: Pater Philip Caraman S.J. taler (på engelsk) i Katolsk Forum om GOOD AND EVIL IN GRAHAM GREENE. Klokken 20.

Edens have – Everglades National Park

Enda en Bibel-film er underveis: Dino de Laurentiis versjon.

I sin anmeldelse av New York-premierer skriver bladet «Newsweek» (3. oktober) at Edens have i denne utgaven ligner litt på Everglades National Park. Den blonde svenske skuespillerinnen Ulla Bergryd som Eva kunne like gjerne være skapt av emaljen i Adams skinnende hvite tenner som av ett av hans ribben, føyer bladet temmelig ironisk til.

Det heter videre:

«Dette siste film-evangelium er mer smakfullt enn for eksempel «De 10 bud», ikke så kjedelig som enkelte andre, men absolutt ikke så intelligent lavet som Pabolinis «Matteus-evangeliet» (tidligere omtalt i «St. Olav»). Selv for den som oppfatter Bibelen mer som litteratur enn som Guds ord, klarer produsenten å vulgarisere en rekke sublimе bilder og tanker ved å konkretisere dem og lave noe midelmådig ut av dem», heter det.

Dette notert som en vennlig advarsel. Vi minnes jo fremdeles med redsel filmen om Frans av Assisi.

ER «ABSURD» LITT

LARS ROAR LANGSLET

Hva er hensikten med å drive undervisning — fordypelse eller stimulans til poengjakten?

Hva er litteraturkritikerens oppgave? Er det mulig for ham å si noe om «det utsigelige»? Er det forsvarlig å legge en moralsk målestokk på diktning? Kan «absurd» litteratur være oppbyggelig?

Det er noen av de spørsmålene som berøres i dette intervjuet med universitetslektor Anne-Lisa Amadou — en av de mest markante profiler blant våre yngre norske litteraturforskere, og en avholdt lærer i franskseksjonen ved Universitetet i Oslo. I vår tok hun sin doktorgrad på en avhandling om Marcel Proust, og hun er også den første som har oversatt en roman av denne vanskelig tilgjengelige franske forfatter til norsk. Både som oversetter og som forsker har hun høstet mange laurbær. Men hun har ikke fått tid til å hvile på dem. En universitetslektors undervisningsoppgaver er store nok i seg selv, og blir særlig krevende i en situasjon da studenttilstrømningen sprenger alle forhåndsberegninger.

Anne-Lisa Amadou er født i 1930 i Oslo og begynte å studere i 1950. Som student og statsstipendiat har hun oppholdt seg i lengre tid i Frankrike, og har skrevet både sin magister- og sin doktoravhandling om Proust, foruten endel artikler om litterære og filosofiske emner. I 1958 ble hun opp tatt i Kirken, i den syriske menighet i Paris. Hun og hennes lille datter er, såvidt vi vet, de eneste representanter for syrisk ritus i vårt hjemlige katolske miljø.

Det er ingen dagligdags hendelse at en kvinne tar doktorgraden i vårt land. Det lå da også endel ekstra spenning i luften da Anne-Lisa Amadou besteg det ærverdige kateteret i Universitetets Gamle Festsal den 2. juni i år, for å forsvare sin avhandling om Marcel Proust, «Dikteren og hans verk», for et fullsatt auditorium av universitetslærere og studenter. Hun hadde ingen vanskeligheter med forsvaret. Spenningen i luften varslet ingen tordenkiler fra lærdommens voktere, men gled ut i et godvær av

ros og anerkjennelse som man sjelden opplever ved slike anledninger. Men såpass var det igjen av den at det slo gnister av de spenstige meningsutvekslingene mellom doktorand og opponenter, om diktning og litteraturforskning.

De av leserne som sitter med mytiske forestillinger om forskende kvinner som en spesialutgave av blåstrømpearten, med skarpe om enn noe livsfjerne blikk bak sterke brilleglass, må tenke omigjen når de møter Anne-Lisa Amadou. Stillferdig og beskjeden tar hun plass for å la seg eksaminere — en noe uvanlig situasjon for en erfaren eksaminator! —, og enkelt, men med ettertanke former hun svarene, uten noe behov for å understreke sin autoritet med lærde fakter. Det virker som om hun lytter også når hun svarer, for å finne de ekte og dekkende ordene — nøkterne og gjennomlyste, som hennes skriftlige form er.

Kontakt med studentene.

— Hvordan er det å drive undervisning for de store studentmengdene som nu strømmer til franskstudiet?

— Det skaper unektelig store problemer. Det nytter ikke lenger å drive undervisning gjennom den gamle samtaleformen som ble dyrket ved vår seksjon. Idag har vi ca. 400 studenter, og vi er f. eks. bare to som underviser i fransk lyrikk. Også til oss kommer det nu mange studenter som er mindre interessert i selve faget enn i å få seg en eksamen så hurtig og lett som mulig. Det kan nok være at mange søkte til franskstudiet tidligere av nokså romantiske grunner — men de hadde allikevel en interesse for faget som var stimulerende også for lærerne.

— Den lovpriste kontakten mellom lærer og elev, den er det vel vanskelig å oppnå i kjempeauditoriene på Blindern?

— Vanskelig, ja. Men heldigvis ikke umulig. Hvis det var umulig, så ville jo hele meningen med å drive undervisning falle bort. Skal undervisning være vellykket, da må den bestå i noe mer enn å lekse opp fakta og meninger som man like godt kan lese i en bok. Det må foregå noe med læreren selv i forhold til stoffet, gjennom kontak-

ERATUR «OPPBYGGELIG»?

INTERVJUER UNIVERSITETSLEKTOR ANNE-LISA AMADOU

ten med elevene. Det er farlig når en lærer oppfatter seg som en som belærer andre av plikt — og ikke som deltager i en situasjon som bevirker noe med en selv.

— Men denne falske holdningen til lærergjerningen er vel utbredt i hele skoleverket?

— Det er den visst. Det er bl. a. derfor våre friskoler har en så vik-

tig funksjon. Innenfor et uniformert skolesystem er de enslags åndehuller, hvor man kan konsentrere seg om undervisningen som et mål i seg selv, og ikke bare som et middel til å gi gunstige resultater i poengjakten. Både på vår egen Sunniva-skole og på Steinerskolen, der min lille datter går, har lærerne en motivering som går ut over det å drive barna effektivt

igjennom systemet. Det er verd å merke seg at det nettopp er de som driver skoler ut fra forankring i et bestemt livssyn — enten de nå er antroposofier eller katolske søstre —, som formår å gi undervisningen verdi som et mål i seg selv, og ikke som et middel til noe annet. Jeg tror at nyttetenkningen i skolen er farlig. Den er bare opptatt av den nytte samfunnet kan få av de ferdigheter som innøves. Den gir ingen ro til konsentrasjon om det vesentlige: å gå inn i de enestående chanser som hver enkelt time gir til å erobre nytt stoff, ny innsikt til berikelse av vår menneskelighet.

— Møter dere den samme nyttetenkningen også ved Universitetet?

— I høy grad. Man spør oss: Tenker dere tilstrekkelig på at dere skal utdanne studentene til å undervise i gymnasiet? Har lektorer bruk for å kjenne Baudelaire? Men ved et universitet kan man ikke se det som den høyeste målestokk om man kan få nytte av dette senere. Her gjelder det i absolutt forstand at stoffet er en innbydelse til å utvide vår innsikt, vår evne til opplevelse. Nytteverdien er noe sekundært.

Som å slå an en stemmegaffel.

— Mange har vanskelig for å innrømme litteraturforskningen rett til å kalle seg videnskap. Videnskapen er ute etter den objektive sannhet, og noen slik sannhet gis det ikke i litteraturforskningen.

— Det stemmer nok et stykke på vei. Hvis det hadde vært en objektiv sannhet om Hamlet eller Peer Gynt, da ville de opphøre å være nettopp Hamlet og Peer Gynt. Riktignok er det endel av litteraturforskerens arbeid som har en rent objektiv karakter — beskrivelse av metrum, billedbruk osv. Men når man skal vurdere i hvilken grad disse elementene er med på å bygge opp det som gjør dikterverket til et dikterverk, da er man utenfor området for de entydige objektive sannheter. Disse elementene ordner seg likesom omkring en magnet — verkets vesen —, og *det* kan ikke erkjennes nøytralt og objektivt.

(Forts. side 302)

BLIKK på TIDEN

PÅ BYGGEPLASSEN

■ TV-teateret tok den 26. september nesten bokstavelig i bruk ferdighus-elementer da det sendte ut et finsk fjernsynsspill om «hårda bud» på byggeplassen hvor fagforeningsboken er viktigere enn Bibelen, og hvor brede karer duver ustøtt i fritiden i en rus av sprit og minner fra en vinterkrig. Stykket er skrevet av en håndverker uti faget, en mann som tidligere selv arbeidet på en byggeplass, og det er ikke engang nødvendig å finmåle hans prestasjoner. Det gliper så det syns mange steder. Man minnes uvilkårlig den typen av finske førkrigs- og krigsfilmer hvor heltens sjelsliv ble uttrykt i en uendelig gåen i trapper. Tungt opp og tungt ned, kameraet sto til slutt liksom låst fast mot nederste, ugjenkallelig nederste (eller øverste) trinn.

I tilfellet «Den nya medlemsboken» av Kalle Päätöla er det likevel fristende å føye til enda en bemerkning: Vi har personlig truffet en ellers fornuftig Oslo-borger som hadde svelget stykkets problematikk rått, den store konflikt mellom en lojal holdning i en fagforening og en kristen tro.

Det må være den nordiske vinterkulde alene som kan skape skjebnedrama ut av dette, og vi synes det er en beklagelig ordning som tvinger NRK til å sende et så svakt stykke ut med fellesreklamen Nordisk Teater. Selv i samarbeidets ånd måtte det la seg gjøre at for eksempel finsk fjernsyn beholdt noe for seg selv. Og eventuelt omvendt.

For vel har det ofte vært en uheldig tendens i fagforeninger til å øve et fordømmende, til og med ganske brutalt press på den enkelte for å tvinge ham inn i rekkene. Men fagforeningsboken er også et tegn på noe annet, og som sådant absolutt ikke i noen motsetning til evangeliet. Tvert i mot.

Dessuten: det får som sagt være grenser for å bruke ferdighus-materialer.

— OG VIDERE

■ Den rike i palasset,
den fattige ved hans port,
Gud skapte høy og ringe,
bestemte stort og smått.

Det kan ikke nektes at slike verselinjer har vært med på å skape et skille mellom moderne arbeiderbevegelse og de kristne kirker. Hvis man sang slike linjer med tilstrekkelig salvelse, var det visst ikke lenge før man fullt og fast trodde at Guds rike ville rase sammen hvis det ble noen *forskyvninger* i fordelingen av denne verdens goder. Riktignok pekte allerede pave Leo XIII i annen halvdel av forrige århundre på de store økonomiske og sociale faktorer og krav, men det gikk sørgelig lenge før mange kristne fattet, ennsi helt godtok hva paven snakket om.

Helt frem til nå kan vi se tydelige spor av disse svikt, også her hjemme. Derfor er det grunn til å glede seg over artikler som lektor Roald Tingstads kronikk «Arbeiderbevegelsen og

kristendommen» i Arbeiderbladet (26. september). Både innen arbeider- og fagbevegelsen og i norsk kirkemiljø trenges det sannelig kvinner og menn som tenker gjennom dette forholdet og sier fra, også når de ser alt som i virkeligheten binder og samler. Som lektor Tingstad:

«Når det gjelder arbeiderbevegelsens forhold til kristendommen, må vi likevel ikke se bort fra at kristen arv, om ikke direkte, så indirekte, kan ha vært en medvirkende faktor til de sosiale reformer arbeiderbevegelsen har gått inn for. De franske revolusjonsmenn var motstandere av kirken, men deres slagord om «frihet, likhet og brorskap» har sammenheng med kristendommens idéer.

Noe liknende tør det være med arbeiderbevegelsen. Selv om dens ledere i flere land sto i opposisjon til kirke og kristendom, kan det ligge nær å se en sammenheng med den kristne kulturarv. I alle fall er det interessant å legge merke til at det nettopp var i det kristne Vesten den organiserte arbeiderbevegelse oppsto, ikke blant Østens masser, som ikke hadde noen kristen arv, skjønt behovet for reformer var større i Østen enn i Vesten.

Det motsetningsforhold som oppsto i endel land mellom arbeiderbevegelsen og kristendommen kan vi forstå, men vi må beklage det. Heldigvis har forholdet i de senere år bedret seg i disse land. Det gamle motsetningsforhold blir etter hvert borte. Gjensidig respekt har ført til større forståelse mellom arbeiderbevegelsen og kirken. Kristne bevegelser innen arbeidernes egne rekker, som Norges Kristne Arbeideres Forbund her hjemme, og kontaktmøter mellom kirken og arbeiderne har gjort sitt til å utjevne motsetningene.

Mer og mer har det syn slått igjennom som en ledende norsk arbeiderpolitiker ga uttrykk for i en artikkel for endel år tilbake: «Kristendommen sette i si tid solidaritetsidéen inn i verda utan reservasjonar. Arbeiderrørsla prøver å setja solidaritetstanken ut i livet gjennom politisk arbeid, og å konstruere opp motsetnader mellom kristendom og arbeidarpolitikk er meningslaust. I det dennesidige er det ingen motsetnad mellom sann kristendom og sosialisme, og det hinsidige ligg utanfor politikken» (Helge Sivertsen).»

Men skal slike tanker få varig betydning må også noen innrømme at arbeiderbevegelsens talsmenn av og til underveis fremdeles oppfører seg som trollene i eventyret og brøler når de «lukter kristenmannsblod».

Vi bør innledningsvis innrømme våre feilgrep og mangler — i fellesskap.

I GAPESTOKKEN?

■ For annen gang er forfatteren Alfred Hauge nektet stipend av kirkeminister Bondevik. Hvis det er noe i forlydender om at statsråden bl. a. har vært meget irritert over Hauges syn på Bergman-filmen «Tystnaden», kan det være tankevekkende å lese referatene av Hauges fine innlegg i Kirkeakademiets pornografi-debatt 21. september.

I følge «Aftenpostens» referat har nemlig forfatteren bedt om mer åpenhet overfor problemene:

«Alfred Hauge ironiserte over «sengen» som har ett ben i København, ett i Stockholm, ett i Helsingfors og ett i Oslo. Den oppfører seg som en fregatt i stampesjø på grunn av den aktivitet som utfolder seg i den. Hva slags aktivitet? Jo, åndsliv, sa taleren under stor munterhet. Ut over sengekanten velter millioner av bøker, artikler, fotografier og grammofonplater. Alfred Hauge konstaterte at moralhysteriets vei ikke var farbar, man kan ikke motarbeide pornobølgen med jurister og politi. Rettsaker og straff er å ligne med gapestokken i gammel tid — det er nytteløst og uverdige. Apostelen Paulus levde i en seksuelt overopphetet tid, men han gikk ikke til frontalangrep på pornografien. Isteden forkynte han evangeliet og innlot seg i dialog om problemene. Dette bør være det kristne alternativ også i dag. La ånd møte ånd.»

Hauge vet hva han taler om, tror vi. Vi har på følelsen av at han selv er satt i gapestokken.

Broder Andreas.

LESERNE SKRIVER

Riset på plass igjen?

Etter min oppfatning kan de første setninger i dr. theol. J. van der Burgs innlegg om Abort og prevensjon brukes for å vise hvordan man kan minstenkeliggjøre og endre meningen i en så positiv og ærlig artikkel som den Åge Rønning skrev i St. Olav nr. 16.

Jeg vet ikke om pastor van der Burg er helt klar over hvor alvorlig alminnelige katolske ektefolk ser på denne saken. Vi er ikke teologer, men vi mener at vi i grunnen er de rette til å uttale oss om disse ting. Og vi uttaler oss om det fordi vi i den senere tid har hatt en overveldende følelse

av å ha en ganske god støtte blant katolske geistlige nettopp for de synspunkter Åge Rønning gjør seg til talsmann for. Vi refererer til kardinal Döpfners berømte og omdiskuterte uttalelse om ikke-automatisk utelukkelse fra sakramentene ved bruk av befruktningshindrende midler.

De konsiltekster som pastor van der Burg refererer til står jo slett ikke i noen som helst motsetningsforhold til det som Åge Rønnings artikkel henviser til.

Når det i konsiltekstene står: «Blant de foreldre som således utfører det oppdrag Gud har gitt dem, vil vi her fremheve disse som etter alvorlig felles overveielse med storsinn går inn for å gi en barnerik familie en fullverdig oppdragelse», må vi etter min mening oppfatte dette slik at har vi skaffet oss en barnerik familie, må vi få lov til nettopp å ta hensyn til dette og ikke gjøre den enda barnerikere. Vi kan nemlig ikke frembringe så mye storsinn i oppdragelsen hvis det er blitt så mange barn at vi ikke har krefter til å oppdra dem godt nok. Og godt nok er uendelig meget. Det betyr først og fremst at vi må ha overskudd til å lære dem å bli gode mennesker. Og det læres allerbest ved selv å være et godt eksempel. Men familiemødre og fedre som er utslitt av barnemas, nattevåk og økonomiske bekymringer kan ikke være noe godt eksempel.

Så sier kanskje pastor van der Burg: Men Kirken (i denne mening prestene) kan oppdra dem. Dessverre, det er ikke nok. Vi har mange gode prester og mange gode søstre som er en utmerket støtte, men hjemmet er selve grunnlaget for et lite menneskebarn og det skal helst være et godt hjem.

I vår tid er belastningen av alt det grusomme og skremmende som skjer rundt i verden så stor som aldri før. Derfor trenger vi mere enn noen gang Kirkens sakramenter. Skulle da ikke disse sakramenter kunne benyttes så ofte som mulig?

Det har altfor lenge i Kirkens historie vært snakket om selvfornektelse i seksuelle spørsmål. Hva om vi fikk litt mere selvfornektelse når det gjelder andre sider av menneskelivet?

Jeg kan tilslutt ikke dy meg for å referere til hva en av våre utmerkete prester sa i en privat samtale. Det vi prester pålegger dere ektefolk kunne vi selv ikke etterleve hvis vi befant oss i deres situasjon.

Bitten Sand.

AMATØRTEOLOGI og KIRKEBYGG

Herr Redaktør.

Det er fra tid til annen morsomt å lese om klovner, og om en klovn's refleksjoner, men ikke alltid. Og ikke i et hvilket som helst blad. Ofte dreier det seg om middagshvil-refleksjoner — det er enkelte ganger så duften av kål og kjøttkaker river i nesen — og det er vel sjelden slike refleksjoner har interesse utenom hjemmets fire vegger.

Bladets redaksjon er utvidet, linjen synes å ha blitt noe ny, resultatet kan som alt annet diskuteres, men det er neppe tvil om at bladet nå preges av sterke amatørteologiske innslag og til tider av en noe kanskje lettbeint journalistikk. I allfall er det svært betenkelig når ansvars-

havende redaktør som følge av sine utlegninger må settes bestemt på plass av en av våre mer kjente sokneprester (cfr. artikkelen «Abort og prevensjon»). Man kunne fristes til å anmode om en noe sterkere geistlig representasjon i redaksjonen.

Siste nr. gir plass for nok noen midt-dagsrefleksjoner, nemlig om forholdet kirkebygg — menighet, under tittelen «Menighetskirken». Det gjelder den nye St. Hallvards kirke på Enerhaugen, og det er et av menighetsrådets medlemmer som skriver, muligens som følge av den blandete mottagelse bygget har fått. Forfatteren nevner det som en rystende opplevelse, at han føler at det som skjer i kirken i høy grad også angår «det som

finnes utenfor de strenge vegger», samtidig som kirken for forfatteren står «først og fremst som en offerhandlingens og bønnens kirke».

Og dette er virkelig rystende, dette at forfatteren, sine ca. 45 år til tross, ikke har oppdaget dette før.

Umiddelbart før krigen gravde man i Herculanium frem et lite rom, hvis innredning tydet på at det var brukt til gudstjenester. Der finnes et forkullet alter (visstnok plassert inntil veggen) med et enkelt kors risset inn i gipsen på muren. Fra den tid — før år 79 e. Kr. — og frem til i dag, så har da kirkene, det være seg tunge romanske kirker eller gotikkens katedraler, først og fremst vært et offerhandlingens og bønnens sted. I krig og fred, i nød og overflod, har kirkene vært sentrum i folks bevissthet. Kirken har øvet sjelesorg og sosial omsorg,

(Forts. side 300)

NY FOREDRAGS- SERIE I BISPEDØMMET

I KONSILETS KJØLVANN starter Oslo Katolske Bispedømme en ny foredragsserie hvor arbeidsutvalgene presenterer sine oppdrag, målsetting, fremgangsmåter og foreløpige resultater:

Aftenmesse med kommunion finner sted i Domkirken hver første fredag i måneden kl. 19.00. Foredragene holdes umiddelbart etter, dvs. ca. kl. 19.50 i foreningslokalet i Akersveien 5, hvorefter det vil være anledning til å stille spørsmål og komme med kommentarer.

Alle interesserte har adgang.

Fredag 7. oktober:

- 1) Orientering av biskopen.
- 2) LITURGIEN OG DET NORSKE SPROG

ved Sprogkomisjonens formann, magister Lars Roar Langslet.

Fredag 4. november:

KIRKEN – KULTUR OG OPINION

ved Massemediakommisjonens formann, skuespiller Rolf Sand og øvrige medlemmer.

Fredag 2. desember:

KATOLSK KIRKEKUNST I VÅR MODERNE KATOLSK DIASPORA ved formannen i Utvalg for kirkekunst, grafiker Ørnulf Ranheimsæter og øvrige medlemmer.

Fredag 6. januar 1967:

LITURGIEN I STØPESKJEEN

ved Liturgikomisjonens formann, pater Ant. Ivens S.M. og øvrige medlemmer.

Fredag 3. februar:

RELIGIONSUNDERVISNINGEN SØKER NYE VEIER

ved formannen i Kommissjonen for religionsundervisning, generalvikar Gustav Gorissen og øvrige medlemmer.

Fredag 3. mars:

SKOLE- OG LEGMANNSENTERET «MARIAHOLM» TAR FORM

ved Mariaholmkomiteens formann, inspektør Kjell Ruyter, arkitekt H. Abrahamsen og øvrige medlemmer.

Fredag 7. april:

TØBRUDD I UNGDOMSARBEIDET

ved Skoleledelsens formann, lektor Torfinn Juell og øvrige medlemmer.

Å. R.:

I DEN

Hvordan fungerer «den lokale kirke» anno 1966?

Pastor André Hæeck, sogneprest på Hamar har et kjempesogn som dekker hele Hedmark fylke, store deler av Oppland og av og til betyr sognereiser over en avstand på 250 kilometer. Et sogn som må preges av isolasjon og, som det sies, den merkelige følelsen av at det er like langt til Oslo som til Rom.

I kjempesognet lever det alt i alt — 215 katolikker.

Inntrykket man sitter igjen med etter et besøk en weekend i menigheten er det samme: isolasjon. Og dette ikke sagt som kritikk, men i beundring for de som klarer å holde fast ved sitt katolske liv under så vanskelige forhold.

Samtidig vet man at dette med variasjoner er den samme situasjon andre små katolske menigheter i Norge befinner seg i.

Pastor Hæeck karakteriserer det selv omtrent slik:

— Når jeg er utenlands, spør folk meg ofte hvordan situasjonen er for oss her oppe. Jeg svarer: Dere har hørt uttrykket *diaspora*. I Norge har vi noe jeg vil kalle den *absolute diaspora*. Så snart du går over din dørstokk, står du alene som katolikk. I mange tilfeller er du også isolert innen menigheten.

For at ingen skal misforstå, er det nok nødvendig å føye inn noen linjer akkurat her. Katolikkene som sogner til St. Torfinn sitter ikke med hendene i fanget og siper på grunn av vanskelighetene. Sognepresten vet godt at dette ikke er et sogn på Kontinentet, men i ledige stunder tenker han visst at enkelte nye ideer og forsøk godt kunne prøves også her oppe i nord. Søstrene på Hamar går gjennom sin lange arbeidsdag ved klinikk og barnehave med et humør og en forfriskende åpenhet som i seg selv bryter ned murer, og en ganske liten gruppe av trofaste legfolk, ofte unge mennesker, engasjerer seg i de vanskelige problemene, kommer den lange veien til søndagsmessen og har sitt apostolat i de miljøer de lever.

Men til tross for humør og pågangsmot er det ting å bekymre seg over — for oss alle.

LOKALE KIRKE»: HAMAR

LIKE LANGT TIL OSLO SOM TIL ROM?

Et viktig ledd i Karl Borromeus-søstrenes innsats i Hamar-distriktet er den nye barnehaven hvor man nå har tilsammen over 100 barn. På bildet ser vi søster Helene med to blide venner.

Vi har alle fordundre meg plikt til å bekymre oss om våre trosfeller i den absolutte diaspora. Særlig vi som bor i strøk med «tettere» katolsk virksomhet, lettere kontakt og tunnelbaneløsninger på kirkeveien.

I sognet finnes to katolske sentra, Hamar og Lillehammer.

I Hamar er det ofte bare en håndfull som kan komme til søndagsmessene, de lange avstandene splitter menigheten. Sognepresten forsøker å bøte på dette ved å reise rundt, han drar til Raufoss og leser messen der hos en familie hvor den lille flokken av katolikker i Toten-traktene kan samles, han farer til Skarnes, Tynset og Tolga i samme ærend en sjelden gang. Møter få. På Tynset feirer han messen hos en katolsk dame med tre barn, i Tolga finner han en trofast polsk familie osv.

— Bare det å holde kontakten med andre menigheter og med bispedømmet er vanskelig under slike forhold, sier pastor Hæck. Han gir et lite eksempel som vi kanskje kan lære noe av:

Da det nylig skulle holdes lørdags-søndagstreff på Lunde i Oslofjorden for katolsk ungdom, fikk selvfølgelig

også Hamar innbydelse. Men lange veier og reiseutgifter gjorde at noen som virkelig ønsket å treffe andre unge katolikker ikke kunne make det.

AKSJONSGRUPPER?

Pastor Hæck skifter ikke samtalemne da han sier:

— Vi blir omringet av et tomrom. Det er lett å forsvinne.

Så sier han:

— I det hele tatt blir spørsmålet om den lokale kirke mer og mer brennbar i den katolske kirke. Problemet diskuteres rundt om i Europa. Det heter idag at vi ikke må tenke for juridisk på sognegrensene. Signaler er gitt til å søke videre, og vi har fått to «geografiske gjennombrudd» av de gamle begrepene om sognet, ett i byene og ett i landdistriktene. Begge konsentreres om aksjonsgrupper.

— Dette er jo ting vi bare hører om, eller ting vi møter når vi er sydover. Men det spørs om det ikke nå er på tide å undersøke slike alternativer. Ingenting blir kullkastet, man føler seg bare frem i et prøvefelt.

— I et par byer i Belgia ser man nå, i slike prøvefelt, bort fra menighetens geografiske grenser innen by-

området. I stedet for at hvert sogn har sin sogneprest som skal være spesialist på alt mulig, oppretter man arbeidsgrupper av prester, ordenssøstre og legfolk som arbeider over hele byen. Det blir slike arbeidsgrupper for vanlig sjelesorg, for ungdomsarbeidet, for de syke, de gamle, for kontakten med andre kristne, kontakten utad, publisistvirksomheten osv. Kirkene og kapellene blir betraktet som kultussteder hvor liturgien feires, men også her uten vanlige grenser. Man samles på de forskjellige kultussteder som én menighet.

Han legger til:

— Vi har dette forsvådd allerede i Oslo når det gjelder ungdomsarbeidet. Nå skulle det være på tide å undersøke hele alternativet nærmere.

— Hva betyr slike tanker overført på mindre menigheter, på størrelse for eksempel med Hamar?

— At det i slike store områder med få mennesker dannes en slags pool av noens innsats for å dekke behovene i fellesskap. Det burde være lærerikt å peke ut et eksperimentområde i Norge som kan betjenes av en vel-motorisert, mobil liten gruppe.

For egen regning kan vi tilføye: Hvorfor diskuteres ikke dette mer også blant oss legfolk? Vi kan ikke være tjent med den knugende isolasjon prestene ofte arbeider under i små menigheter i vårt land. Og vi kan ikke være tjent med at katolsk ungdom i Oslo og katolsk ungdom på Hamar skal være fremmede for hverandre.

La oss gi ungdomsprestene midler til å slå broer mellom disse og andre byer.

Forøvrig etterlyser vi korte debatt-innlegg om hele problemet. Både fra prest og leg.

Fredspris til Visser't Hooft og kardinal Bea

De tyske bokhandleres fredspris for året 1966 ble den 25. september overrakt den tidligere generalsekretær i Kirkenes Verdensråd, Willem A. Visser't Hooft og kardinal Augustin Bea, lederen av Sekretariatet for kristen enhet.

«I HERRENS NAVN: HOLD OPP»

SISTE FREDSAPPELL FRA PAVEN

Dagspressen har allerede omtalt pavens nye fredsapPELL som kom i form av en rundskrivelse til biskopene 15. september.

Ofte tidligere har pavene innen begynnelsen av oktober-måneden gitt sine direktiver til de katolske kristne. I oktober møtes mange hver aften i sin sognekirke — over hele verden — for å lese rosenkransen i den hensikt å nedkalle Guds velsignelse over menneskene i deres nød og trengsler. I år har Paul VI ønsket å minne om sitt besøk i FN 4. oktober for ett år siden. Når verdenssituasjonen dessuten er så mørk som den nå er, føler paven trang til å mobilisere Kirkens krefter i bønn om fred og rettferdighet, og ikke minst appellere til de ansvarlige politikeres samvittighet. Det er ikke bare selve 4. oktober som paven ønsker skal feires som en bededag for freden, men hele måneden som skal bære preg av en oppriktig og ivrig bønn om Guds miskunn.

Det er pavens ønske at vi henvender oss til Kristus, Fredens fyrste, og til henne som Paul VI med forkjærlighet kaller «Kirkens Mor». Det er overlatt til de enkelte biskoper å forordne de bønner de synes er best egnet til å engasjere Guds folk, men paven vil i hvert fall at barna og de syke, de første på grunn av deres umiddelbare oppriktighet og de siste på grunn av deres lidelser, skal bønnfalle Gud om fred.

Paven forsikrer oss om at han for sin del ikke har spart seg for å støtte opp om alle gode fredstiltak.

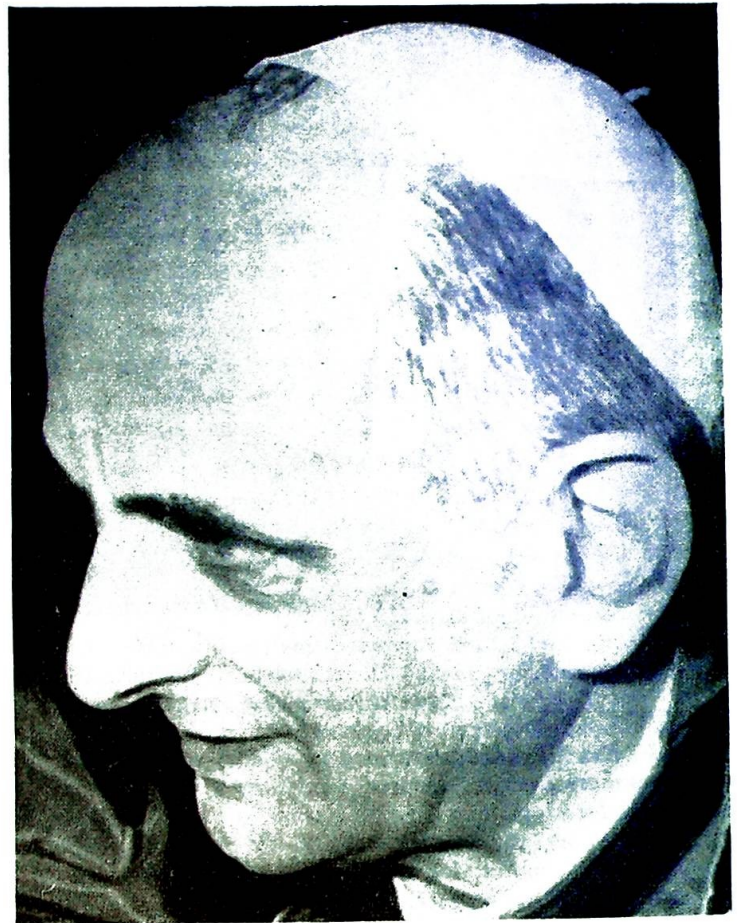
«Og nå igjen,» skriver han, «løfter Vi Vår røst med høye rop og tårer (Heb. 5, 7) og ber inntrengende nasjonenes ledere om å prøve alt for å slukke krigens brann og bringe den helt til opphør. Vi er sikker på at alle mennesker av alle raser, hudfarver, religioner og samfunnslag er enige med Oss, såsant de holder av rett og rettferd.

Før begivenhetenes egen tyngde fratar dem selve muligheten for å legge ned våpnene, skal alle ansvarlige ledere legge alt til rette for å kunne innstille fiendtlighetene.

Menneskeslektens redning er avhengig av enkelte som bør vite at en tung forpliktelse er pålagt deres samvittighet. Måtte de ransake sin samvittighet og granske sitt eget hjerte, se foran seg sitt eget folk, verden, Gud og historien. Måtte de vite at deres navn vil bli velsignet i tiden fremover om de gir klokskapens svar på denne inntrengende appell.

I Guds navn roper Vi: «Hold opp!» Det er nødvendig å møtes, utveksle synspunkter og forhandle i all oppriktighet. Det er nå konfliktene skal bilegges, selv om løsningen byr på enkelte ulemper eller skyggesider. Disse konflikter må jo en gang finne sin løsning, og da kanskje med skadevirkninger og ødeleggelser som det i dag er umulig å tenke seg grusomheten av. Den fred som skal opprettes, bør imidlertid grunnes på rettferdighet og frihet, det vil si respektere individenes og samfunnenes rettigheter — ellers vil den forbli prekær og ustadig.»

Og paven avslutter sitt brev med en bønn om at Gud, på Marias forbønn, må handle med oss med miskunn og nåde.

Viktig prestemøte om religionsundervisningen

I de siste dagene av september ble det holdt et teologisk prestemøte på Hønefoss for prester fra Oslo Katolske Bispedømme. Biskop Gran og 25 prester var til stede på møtene som varte fra mandag kveld til fredag morgen.

Biskopen hadde innbudt professor Adolf Exeler, tysk spesialist på religionsundervisningen til prestemøtet. Exeler arbeider nå i Freiburg etter tidligere å ha vært knyttet til bispedømmet i Münster. Den 40 år gamle professor la frem nye synspunkter på undervisningen i folkeskole, høyere skole, i voksenopplæring og utdanning av kateketer. Han la spesielt vekt på at man måtte komme bort fra monologformen og fremhevet betydningen av å få en virkelig dialog i gang mellom lærer og elev.

Såvidt «St. Olav» forstår er det allerede gitt at disse møter vil få stor betydning for den fremtidige religionsundervisning i bispedømmet.

Siste dag på prestemøtet var viet andre, interne saker.

LITTERATUR

Haftor Viestad,
Adam hvor er du?
Perspektivbøkene,
Dreyers forlag,
Oslo 1966.

En ung norsk teologistudent har skrevet en bok som har undertitelen Kristendommens spørsmål til det moderne menneske. Bare dette ene faktum er i seg selv en begivenhet og forhåpentligvis et «tidens tegn». Man kan tillate seg å tvile på om forfatteren når det noe ambitiøse mål han setter seg, nemlig «å aktualisere den kristne virkelighetssammenheng» for det moderne menneske, for det første fordi boken vel først og fremst henvender seg til de kristne som jo som kjent er en liten minoritet innenfor samfunnet, mens den vel burde være en bok for alle. For det andre fordi Haftor Viestads problematikk ikke forekommer meg særlig original, selv om det ikke kan nektes at den er ganske fiks. Forfatteren, sterkt påvirket av Kierkegaard, fremstiller det spesifikke i kristendommen som et forhold av eksistensiell, intersubjektiv art, et syn som han gjenfinder i Bibelens syn på forholdet Gud—menneske, mens han mer eller mindre synes å ta avstand fra det teoretisk betraktende gudsforhold som han mener er typisk for gresk tanke, en tankelegning som han mener gir seg utslag også i den moderne vitenskapelige holdning. Jeg tror man må rette den tyngste kritikken mot denne lite nyanserike stillingtagen, ikke fordi man nødvendigvis er uenig i den, men fordi den er vel enkel. Men denne litt negative siden ved boken bør ikke overskygge det positive ved den. Den representerer nemlig en vilje til nytenkning som virker dristig. Man kan med utbytte lese den som et norsk uttrykk for den bevegelse som driver så store deler av kristenheten «ad fontes».

PBH.

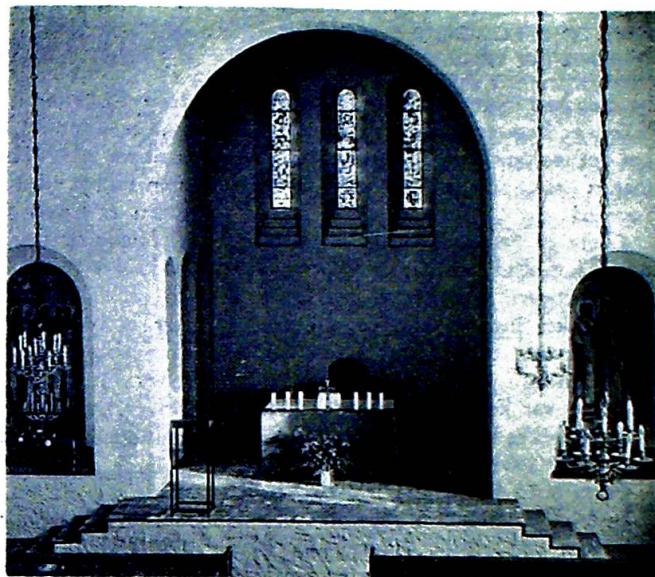
Sigmund Freud
Ubehaget i kulturen
Cappelens upopulære skrifter,
95 sider
Oslo 1966.

Når vi her gir en kort anmeldelse av Sigmund Freuds «Das Unbehagen in der Kultur», så er det ikke fordi boken er ny — den kom ut i 1929 — men fordi den nettopp er kommet i norsk oversettelse i en serie som alltid fortjener vår oppmerksomhet.

Verkets riss er mer komplisert enn den elegante fremføring gir inntrykk av i første omgang. Derfor vil hver enkelt der kunne finne noe av interesse. Fagpsykologene vil legge vekt på Freuds endelige syn på ødeleggelsesdriften. Andre vil benytte seg av boken for å finne ut av moralens og religionens røtter i menneskeheten. Andre igjen — og de kommer bokens hovedintensjon nærmest — vil få øye på den konflikt som enhver kultur skaper ved å tukte individets drifter, og dermed fremkalle en uunngåelig skyldfølelse.

Fra et kristent synspunkt vil man ikke stanse så meget ved Freuds kjente hypoteser om religionens opprinnelse, men i langt høyere grad ved hans negative vurdering av kristendommens fundamentale regel om å elske sin neste som seg selv. I dette bud ser Freud samtidig «den sterkeste tilbakevisning av den menneskelige aggresjon» og det han kaller «et utmerket eksempel på kultur-over-jeg'ets psykologiske fremferd». Ifølge hans vurdering er budet «ugjennomførlig, og en slik storslagen inflasjon i kjærlighet kan bare redusere dens verdi og er ikke til

(Forts. side 300)

«ST. DOMINIKUS» I NY FORM

Søndag 25. september ble «St. Dominikus» kirke åpnet igjen etter ombygningsarbeidene. Høymessen ble konselebrert av biskop Gran, dominikanernes provinsial, pater Joseph Kopf, og seks andre prester.

velg riktig tobakk

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBAKK

TIEDEMANNS GUL

68-62

og man kan trygt gå ut fra at Kirkens liv ikke var begrenset av dens murer, selv om det teologiske dengang ikke var hvermanns sak, slik tilfellet ofte synes å være nå.

Ellers er det godt mulig at enkelte i denne konsiltid helt har mistet kontakten med fortiden, men denne følelsen av å bli trukket henimot alteret, slik forfatteren nevner, er et moment som faktisk var vesentlig i gotikkens arkitektur. Også dengang var konstruksjonen bl. a. ment å skulle trekke blikket såvel fremover som oppover.

Forfatteren innrømmer sin og vår begrensning m.h.t. det å bedømme et slikt byggverk som denne fransiskanerkirken nå er. Den samme beskjedenhet burde ha preget avsnittet om hvilken form for musikk som er å foretrekke. Selv «orgelets mektige toner» kan nemlig mane til ettertanke og kontemplasjon, et besøk i Aulaen under en orkesterkonsert eller klaveraften vil kunne fortelle det.

„BRINKMANSHIP“

Herr Redaktør:

Åge Rønning har i St. Olav nr. 17 en artikkel «De Høyre-Radikale og JFK» som innbyr til noen kommentarer. Artikkelen er basert på Schlesinger's bok om Kennedy og begivenhetene omkring Kuba-krisen («De 1000 Dagene»), og selv om Schlesinger er en anerkjent historiker, er vel boken først og fremst skrevet ut fra hans stilling som Kennedy's rådgiver og qua politiker. Når man først velger å ta opp et emne som amerikansk politikk (i et tidsskrift viet til religion

Det er bare å beklage det, dersom de ytre forhold er av en så vesentlig betydning for ens muligheter for kontemplasjon. Teoretisk skulle en iallfall tro at omgivelsene kom i annen rekke, og særlig når det gjelder en så viktig oppdagelse som at vår tro er «vårt viktigste livsgrunnlag».

Georg Martin How.

og kultur), så har leserne krav på en mer kritisk og nyansert vurdering enn blott og bar gjentfortelling og ensidig sort-hvitt fremstilling.

Kennedy fremstilles her som en fredens og fornuftens mann i motsetning til fanatiske ekstremister på begge fløyer, spesielt nedlatende blir tonen overfor de «høyre-radikale» som mellom linjene frakjennes enhver moralsk og politisk anstendighet. Noen nærmere definisjon på hva en høyre-radikal er får man ikke unntagen at «de fylket seg bak Goldwater». Er det ikke mulig å være politisk motstander av Kennedy uten at man dermed skal få påklistret etiketten «høyre-radikal», og tror herr Rønning virkelig at de 18 millioner amerikanere som stemte på Goldwater kan benevnes «høyre-radikale»? Hvis herr Rønning alias Schlesinger har ment noe annet, så fremgår det i hvert fall ikke av artikkelen.

Om Kuba-krisen skriver herr Rønning
(Forts. n. side)

„ST. HALLVARD“

Hr. redaktør.

Man får det inntrykk at det med den nye St. Halvardkirken skal ha lyktes å reise en kirke hvor «konsertmesser» og orgelmusikk «ikke passer», når man leser herr Johs. Bruces artikkel om Menighetskirken i siste nummer av St. Olav. Jeg sogner selv til denne kirken og er glad for at den er bygget i pakt med vår tid. At kirkens arkitektur hjelper til konsentrasjon om hva som foregår ved og på alteret og at den «først og fremst er en offerhandlingens og bønnens kirke» er alt vel og bra. Men skulle en soknekirke ikke også gi rom — og helst en verdig ramme — om kirkens musikk, det være seg gregoriansk sang, «konsertmesser» eller orgelverk, må det ha vært feilet stort og kirkens byggherre heller å klandre enn å forsvare. Jeg er på ingen måte

enig i herr Bruce om hva som passer av musikk i vår nye kirke, og hans syn må da også virke lite stimulerende på kirkens organist og kirkekor. Hans «underlige tanke» om en enkel melodi — i verste tilfelle med gitartoner — synes meg både naiv og banal. Det har så ofte vært hevdet at barokkens og wienerklasikkens kirkemusikk er lite egnet til framførelse annet enn i praktfulle barokk- og rokokkokirker. Men sann kunst er heldigvis ikke avhengig av tid og rom, og kan være like hensiktsmessig og virkningsfull om den blir fremført i en middelalderkirke som — la oss si i St. Halvard på Enerhaugen. Men dessverre ser det smått ut med utsiktene for «å bli båret hen på en bølge av musikkopplevelser fra orgelets mektige toner» all den stund kirken ikke har noe orgel ennå. Og hva kirkekor og angår, la oss vokte oss vel for allerede i starten å redusere dets innsats og prestasjoner med et «passer ikke». En menighetskirke har ikke råd å unnvære et kirkekor og kirkemusikken uansett kirkerommets form og utseende.

Olav Herheim.

Konsildokumenter

En rekke ikke-katolikker studerer nå grundig Vatikankonsilets dekret og konstitusjoner. Bør ikke alle katolikker gjøre det samme så det kan bli samtale og diskusjon?

De følgende syv hefter foreligger nå på norsk, og det åttende — Om de katolske østkirker — vil komme senere i høst.

1. Den katolske kirke og de kristnes enhet, kr. 5,00
2. Gudstjenestens fornyelse, (2. opplag) kr. 5,50
3. Legfolkets apostolat kr. 5,00
4. Kirken, (2. opplag) kr. 7,00
5. Kirken i verden av i dag kr. 8,00
6. Om Guds åpenbaring kr. 4,00
7. Om de ikke-kristne religioner, Om religionsfriheten kr. 5,00

ST. OLAV FORLAG, Akersvn. 5, Oslo 1.

Tlf. 42 31 70

FREUD —

(Forts. fra side 299)

noen hjelp i våre lidelser». Dette standpunkt er verd å notere, for de fleste kristne innbilder seg at alle mennesker må være enige i hvert fall i deres vurdering av dette medmenneskelige og universelle krav. Det er aldri helt sunt å tro at ens holdning er uangripelig. På samme måte som den oppriktige ateisme kan rense vår gudserkjennelse, kan også Freuds kritikk av kristendommens kjærlighetsetikk hjelpe oss til bedre å komme til rette med Kristi egentlige fordring — og ta den stadig mer alvorlig.

Vi tror gjerne som Freud at et helt samfunn kan bli nevrotisk under påtrykk av enkelte religiøse eller kulturelle påvirkninger. Det behov som samfunnet da har av en lege, vil stimulere oss både til bedre å kjenne vår egen tid og til å bli kjent med den legedom som Kristus har identifisert seg selv med. Vi er nemlig langt fra å ha utforsket de «nevrotiske» virkninger av en kristendom som utarter, men like langt fra å ha prøvet de muligheter som en tro etterlevelse av Kristi lære kan gi.

AJR.

bl. a. at «fornuft og respekt for menneskene reddet oss, ikke ville mottrusler og hensynsløs bruk av makt». Til dette er å si at det som i første rekke reddet menneskene var makt og viljen til å sette handling bak ord. Kennedy's avgjørelse var utvilsomt en av de vanskeligste en amerikansk president noen gang er blitt forelagt, men kan det overhodet tenkes at en annen president ville valgt en vensensforskjellig fremgangsmåte? John Foster Dulles ble i sin tid voldsomt kritisert av demokratene, og hvis jeg ikke husker feil også av Kennedy for sin uttalelse om «brinkmanship», og det er vel en skjebnens ironi at nettopp Kennedy måtte erkjenne sannheten i denne uttalelsen og utøve den samme «brinkmanship». Mange av de bemerkninger som herr Rønning kommer med er forøvrig av den art at de skal helst forbigås i taushet.

I lederartikkelen i samme nummer skriver herr Rønning om Chinas katolikker og den tilværelse som disse frister idag at «skal vi være ærlige var det visst en stund siden vi hadde skjenket dem en tanke». Hva er dette for en grotesk falliterklæring? Er det ikke rimelig å vente at en redaktør i St. Olav i første rekke beskjeftiger seg med den stridende og lidende kirke i diktatur-statene og heller renonserer på spalteplass for andre emner, som til sammenligning virker trivielle?

Terje Valeur Sørensen.

Unge Norske Katolikkers Forbund

er blant de 33 ungdomsorganisasjonene som har gått med i den planlagte ungdomsaksjonen for hjelp til utviklingslandene. Aksjonen åpnes 8. november.

R.I.P.

Vår kjære søster og svigerinne
ALMA MARIE SCHØNBERG,

Oslo,

sovnet fredfullt inn 18. september

Camilla

Ellen (søser Dominica O.P.)

Albert — Bergljot

Walborg — Eberhardt.

MARIAKONGREGASJONEN, Oslo

Onsdag 12. oktober: Messe i ST. HALLVARD KIRKE kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet, Enerhauggt. 4. Foredrag av forfatterinnen Vera Henriksen: «MYSTIKK OG PSYKOLOGI».

VELKOMMEN!

LITTERATUR

Valerij Tarsis: Sal 7. Med forord av Aasmund Brynildsen. Russisk Bibliotek. Dreyer.

Tarsis' beretning om sitt opphold på sinnsykeasylet hvor han ble sperret inne etter at han hadde latt «Den blå flue» utkomme i England, er en liten verdenssensasjon. I en skånselløst avslørende skildring av — og anklage mot — det kommunistiske partidiktatur gir boken en rekke portretter av mennesker som på grunn av sine meninger ikke kan føye seg etter diktaturets krav og derfor blir erklært for sinnssyke. Noen behandling er de ikke gjenstand for, legene er i virkeligheten — ihvertfall i Tarsis' øyne — fangevoktere, og oppholdet har bare til hensikt å gjøre «pasientene» sløve og politisk uskadelige.

Boken er skrevet i vrede over et politisk system som gjør enhver sunn men-

neskelig vekst og trivsel umulig. Den virker som en appell på vegne av det russiske folk og alle de andre folk som lever under trykket av et sjelløst byråkrati uten aktelse for individet, en appell til den offentlige mening i vår frie verden. Beundringsverdig er det at Tarsis også kan se de humoristiske sider ved den meningsløse asyltilværelsen og gi sitt persongalleri et slikt liv at den, som en engelsk anmelder med rette sier, er blitt 'a very thrilling book'.

— g.

Fransiskushjelpen

holder aftenkurs i oktober, bl. a. for nye hjelpere fra Oslo Krets av Husmorforbundet.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.	}	Bergen
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Bergen
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Bergen
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Hammerfest
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Hammerfest
St. Mikael's Kirke		
St. Mikael's Prestegård	}	Hønefoss
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Lillestrøm
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tromsø
St. Elisabeth Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tromsø
Bispegården		
St. Olavs Kirke, Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs kirke		
St. Olavs Prestegård	}	Tønsberg
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

CARITAS

Oslo Bispedømmes socialarbeide.

Mange i bispedømmet trenger
hjelp, råd og veiledning.

Støtt trosfeller i nød!

Send din gave til

CARITAS OSLO

Fagerborggt. 17, Oslo 3, tlf. 69 30 15
Postgiro 2020 88 Bankgiro 40/42.696

FRANSISKUSHJELPEN, OSLO

Enerhauggt. 4

Kontortid 12—13
mand., onsd., fred.

LEGMANNSRÅDET OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersvn. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

KATOLSK INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

THOMAS MERTON

Det er ikke sant at helgenene og de mennesker som har nådd en forening med Gud i den mystiske bønn, ikke forstår eller verdsetter verden med alt hva den rommer av lys og farver og lyder og alle de som lever i den.

Tror du virkelig at deres kjærlighet til Gud var forenlig med hat til alle de ting omkring oss som gjenspeiler Hans vesen og som taler til oss om Hans herlighet? Du vil kanskje svare at de måtte være så helt oppfylt av Gud at de ikke hadde øyne og ører til å sanse annet enn Ham. Men tror du virkelig at de gikk rundt som forstenede, uten å lytte til menneskenes stemmer rundt seg? Uten å ta del i deres sorger og gleder? Tror du det, vet du ikke hva virkelig bønn er.

Det var nettopp fordi de som helgener var helt oppfylt av Gud at de var istand til virkelig å se og forstå de skapte ting. Det var fordi de elsket Ham alene at bare de hadde kjærlighet nok til alle.

Tror du virkelig at en helgen for lik-som å unnskyldte sin interesse for det som omgir ham er nødt til å lage innviklede setninger av sitt sprog med mange likegyldige, direkte hentydninger til Gud? hver gang han taler om denne verden og det som skjer i den?»

*
«Djevelen eier et fullstendig teologisk og filosofisk system som skal bevise for enhver som vil lytte at skapte ting er onde og at menneskene er onde, at Gud har skapt det onde, og at det er Hans vilje at menneskene skal lide ond

«ABSURD» LITTERATUR — (Forts. fra side 293)

Allikevel må man si at det er bare én egentlig måte å oppleve et dikt på, blant mange uegentlige. Det er den vi hele tiden må nærme oss og henviser til, og prøve — som når man slår an en stemmegaffel.

— Hva er da litteraturkritikerens oppgave, overfor verket og overfor publikum?

— De to oppgavene faller sammen. Oppgaven er å peke på de verdier i kunstverket som konstituerer dets vesen og gjør det til kunst. All litteraturkritikk har som oppgave å besvare Croces klassiske spørsmål: Hva er poesi og hva er ikke poesi?

Å utsi noe om det utsigelige.

— Men er ikke poesien nettopp «det utsigelige»?

og at Han gleder seg ved menneskenes lidelser.

Mennesker som hører den slags ting og blir fylt av dem, nyder disse tankene og setter opp teorier om det åndelige liv som om de var hypnotisert av det onde. Begreper som synd, lidelse, fordømmelse, straff, Guds rettferdighet, gjengjeldelse, dommedag osv. er faktisk gjenstand for deres nydelser.

De føler det som en visshet, en befrielse at all denne lidelse er bestemt for nesten alle andre enn dem selv. Denne behagelige følelse kaller de *tro*, og den gir dem en slags overbevisning om at de er *frelst*.»
(Fra «Seeds of contemplation»)

— Den er utsigelig i den forstand at den er til stede i et dikt i nettopp den form den der har fått — det kan ikke omskrives eller uttrykkes på en annen måte. Men man kan forsøke å påvise poesien nærvær ved å beskrive verkets enkelte deler og de enkelte elementer som bygger det opp.

— Risikerer man ikke da at kritikeren stiller seg mellom publikum og verket?

— Den faren er selvfølgelig til stede. Derfor gjelder det å besinne seg på hva man gjør, og minne seg selv om at kritikeren oppgave egentlig er paradoksal: å omtale «det utsigelige». Man må prøve å gardere seg mot å ri kjepphester og bruke diktningen til å demonstrere egne idéer. Man må også gardere seg mot å se litteraturforskning som en invitt til å hengi seg til sine spontane og ukontrollerte «opplevelser» av verkene. Oppløvelses- evnen er et mottagerorgan som må kultiveres og finstemmes.

Proust — og diktningen som frelsesvei

— Hvorfor valgte De nettopp Marcel Proust som emne?

— Allerede tidlig i studiet ble jeg fascinert av ham. Etterhvert som jeg arbeidet med ham, ble interessen til etslags negativt engasjement: Han ble litt av en besettelse, som man likesom måtte skrive seg fra livet, arbeide seg ut av igjen.

— I Deres bok kommer De særlig inn på Prousts tendens til å bruke diktningen som en frelsesvei, en erstatning for religionen. Er ikke det en holdning som utfordrer ikke bare kri-

(Forts. n. side)

KRISTIANSAND S.		HALDEN	
DET LIGGER I NAVNET TAPET FÅR DE HOS		F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844	
TAPET OG KUNST Tollbodgt. 15 a - Tlf. 23 930		OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439	
<i>Halden- firmaer</i>	<i>Karl Knap</i> A/S Tlf. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum		
<i>Paul Johannesen</i> Alt i ux og optik TLF. 2011	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264	HALDENS ARB. HANDELSFORENING Alt i gode varer i våre avdelinger	

tikeren i en, men også ens egen trosposisjon som kristen?

— Jo, her kommer man på en måte bakenfor diktningen, til mer fundamentale spørsmål. Det er nok i egen-skap av troende at man kan registrere det jeg har kalt «Guds fravær» i Prousts verk; og selv om min fremstilling er registrerende i form, inne-bærer den i seg selv en kritikk.

Diktningen og menneskets lodd.

— Hvordan stiller De Dem til de såkalte «nihilistiske» tendenser i ti-dens litteratur? Er det et problem som bringer kritikeren i konflikt med kris-tenmennesket?

— Jeg føler det ikke slik. Når det gjelder den såkalte «absurde» dikt-ning — hos Camus, Beckett og Iones-co, f. eks., fortøner den seg så ekte og gripende at den derigjennom viser sin fulle gyldighet. Når jeg leser Bec-kett, dukker det ikke opp en person i meg som sier: «Dette syn på verden som absurd er jeg ikke enig i!» Dik-terverkets storhet kan ikke måles ef-ter noen absolutt sannhet som det skal

uttrykke, men etter dets gyldighet som uttrykk for en menneskelig si-tuasjon, en bestemt opplevelse av men-neskets lodd. I den forstand kan Bec-ketts opplevelse være sannere enn en kristen forfatters opplevelse av det guddommelige. — Og når jeg f. eks. leser Sartres «Kvalmen», blir jeg slått av en følelse av å stå denne livshold-ning nær også som kristen, fordi den er så absolutt, og avviser med et slikt klarsyn alle skinnløsninger. Den nær-mer seg det punkt som troen springer ut fra, fordi den etablerer en verden som har to mulige løsninger: det ab-surde, eller troen.

Diktningen — og det etiske og religiøse

— Hvordan ser De på bølgen av «erotisk realisme» i litteraturen?

— Også her tror jeg at kritikeren estetske målestokk tjener den moral-ske målestokk et langt stykke på vei. fordi tendensen til å dvele ved det rent fysisk erotiske svært ofte er ukunst-nerisk betinget. I en roman som Clau-de Simons «Veien til Flandern» ser man derimot et eksempel på at skild-

ringer av det seksuelle trer inn som en meningsfylt del av en kunstnerisk helhet. Derfor virker boken kysk og lite sjokkerende, på tross av sine rea-listiske skildringer av slike ting.

— Er det tillatt for en litteratur-kritiker å anlegge en etisk målestokk på et dikterverk, eller må han holde seg til det rent estetiske?

— Jeg tror ikke det er legitimt å vurdere et dikterverk som «moralsk» eller «umoralsk». Men en ganske an-nen ting er det at vi jo reagerer på diktningen også med vår etiske be-vissthet; en romans kunstneriske styr-ke ligger vel blant annet i at den for-mår å vekke i oss sympati med roma-nens «gode» personer, avsky for dens «onde». Det er en av grunnene til at diktningen kan angå oss i så vid for-stand.

— Angår den oss også religiøst?

— I høy grad. Ikke bare kristne forfattere, men også ikke-kristne dik-tere som Sartre og Beckett kan angå en i religiøs forstand. De blottlegger mennesket som kastet inn i en verden uten løsninger i seg selv. De får en til å forstå troen.

ARENDALE		TRONDHEIM
OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 21 958 Havstad, Arendal	BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal Tlf. 22 647	INGV. ALSTAD Fisk - Sild Ilevollen 32 - Tlf. 20 291 Trondheim
SHELL — ARENDAL TELEFONER: Kontor 22 013 Anlegget 21 848	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460	J. E. PEDERSEN & CO. A/S Arendal Kjøttforretning Tlf. 2360

DRAMMEN

Kjente Drammens- firmaer	Drammens malerforretning Tlf. 83 39 16 - 83 33 32 Inneh. Asbjørn Gundersen	American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN		H. KOLDERUP N. Storgl. 12 - Bragernes Tlf. 83 13 62 - 83 36 48 Gå til fagmannen når det gjelder møbler
 TYRILYS ^{1/3} TYRI FABRIKKER Drammen Har også landets eneste bivokspresseri		GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s
Varme- og sanitæranlegg

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori
Akersgt. 67

TÅSEN BOK OG PAPIR A/S
ERLING THORNE
Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

SØREN HANSEN
Kolonialforretning
Langes gt. 6 - Oslo
Telefon 20 37 24

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

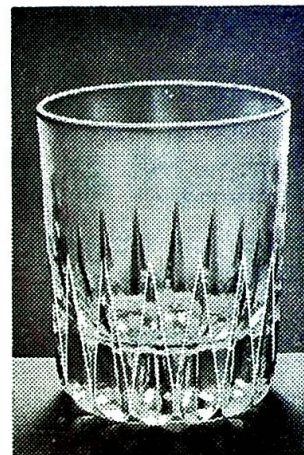
Privat 55 77 87 - 69 43 72

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Et godt tilbud!

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandelvarer
Kjøkkenutstyr

THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo

Sentralbord 41 77 30

WISBECH
AKTIESELSKAP
MAJORSTUA - OSLO
**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Snobbete i utførelsen og stø i
formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

NOENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

HØYESTERETTSADVOKAT
GEORG LOUS

DRAMMENSVN. 4 - OSLO

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene.